

УСПЕХ И ПРОГРЕС СУ У РУКАМА ОНИХ КОЈИ У УСПЕХ И ПРОГРЕС ВЕРУЈУ

Усвајање конгресне резолуције је увек историјски чин. Она одражава садашњост, креира будућност.

Али стварна историјска тежина тог чина зависи од судбине Резолуције, од мере у којој је остварена и резултата које је донела.

Многе сумње и наде изражене на претходном Конгресу актуелне су и данас. Многи задаци преузети пре четири године чекају и данас да буду реализовани.

Ово говорим због тога што пред собом имамо Резолуцију у виду опредељења и задатака која обавезује комунисте који је прихвате, не само на рад већ и на резултате. Опредељења имају своје услове, а задаци рокове.

Све препреке које будемо имали у борби за усвојена опредељења и конкретне задатке треба да саопшtimo на време и јавно. Пре него што истекну четири године и буде време за следећи Конгрес треба да кажемо које од преузетих задатака не можемо да остваримо уопште, које остварујемо тешко, из којих разлога, због којих појединаца.

Прва реч коју комунисти на овом Конгресу треба да дају својој Партији и свом народу тиче се тог обећања — да се не прећуте неостварени задаци, нити разлози због којих нису остварени.

У овом тренутку није најбитније да ли су задаци епохални или нису, већ да ли ћемо их остварити или нећемо. Најгора је она варијанта која је на жалост данас најприсутнија — опредељење, програми и задаци који се не остварују, који никога не обавезују, чак ни ауторе.

У Савезу комуниста Србије и шире и у читавом нашем друштву, присутан је проблем договарања, доношења одлука, али је

од тог проблема већи онај који се тиче реализације договора. Зато прво опредељење на овом Конгресу треба да буде опредељење за реализацију изгласаних опредељења, преузетих задатака за ону већ стару, и тако лепу паролу — да се речи претворе у дела.

А што се преузетих опредељења и задатака тиче они нису мали. У том погледу ми изражавамо доследност дугогодишњем континуитету — никад себи не постављамо мале задатке. То је добро за амбициозну партију и амбициозно друштво какво је наше. При том, није добро само то што за неостварење тих задатака, који нису мали, не тражимо велику одговорност. Као што смо могли сви да видимо не тражимо ни малу. Не тражимо никакву. Без извесне чињенице да се за преузете а неостварене обавезе у стручном, политичком и самоуправном раду сноси одговарајућа одговорност, нећемо направити ниједан корак даље од кризе, коју међутим желимо да отклонимо сасвим и што пре.

Најтежа група задатака који очекују и Савез комуниста и друштво тиче се економског живота. За савладавање, за разрешавање економске кризе у којој се налазимо ми имамо Програм у лицу Дугорочног програма економске стабилизације, за који смо ангажовали најкомпетентније људе у земљи. Међутим, за остварење дела тог посла, реализацију овог Програма, нису довољни само удружени и добронамерни људи. И у овој фази је неопходна висока компетентност. Мада друге врсте. Међутим, тај значајан преображај економског живота није могућ без одговарајућих политичких и друштвених услова.

Ту се пре свега мора имати у виду политички систем чијој смо анализи посветили толике часове и године, а који и даље чак данас више него раније, није у функцији економске стабилизације, а нарочито економског просперитета који нам је неопходан.

Његове промене не могу да буду резултат теоријског надмудривања, нити бирократског погађања, већ резултат потреба друштва и сваког његовог члана. У овом тренутку читавом нашем народу је јасно да шансу има само политичка организација друштва која ће, на пример, запослити армију незапослених младих људи и још већу армију оних који сваке године завршавају школе и факултете и који то чине са стрепњом, уместо са задовољством. Политички систем мора да обезбеди такву организацију друштва у којој ће моћи да се повећају продуктивност и стандард, смањи инфлација, побољшају услови рада и живота, афирмишу рад и стваралаштво, дискредитују јавашлук, неодговорност и пузала-

штво. Никаква теоријска расправа и никаква политичка активност у вези са политичким системом, која није у функцији ових потреба, животних и људских, не треба да има подршку.

Материјални и друштвени развој и напредак друштва, су у овом тренутку актуелни и историјски интерес радничке класе, свих људи, читавог друштва.

Није спорно да носилац тог економског и политичког преображаја треба да буде Савез комуниста. И заиста, Савез комуниста може да буде авангарда радничке класе само ако је носилац њених економских и политичких интереса, ако је у стању да се бори за њен бољи живот. Нужна претпоставка за остварење те авангардне улоге Савеза комуниста је идејно, и акционо јединство које он, међутим, нема. У овом тренутку у Савезу комуниста су присутна и мишљења која се налазе на самом рубу марксизма или му уопште не припадају. Присутни су и појединци који својим мишљењима и понашањем изражавају све друге погледе на свет, осим онога из Програма Савеза комуниста.

Логично је и сасвим лако онда закључити да та схватања и њихови носиоци не могу да буду она субјективна снага која ће се изборити за интересе радничке класе, за онакав живот радничке класе који се очекује да она у социјализму има. Програм Савеза комуниста је још увек програм наше организације, па је логично и поштено да они који га не прихватају траже политички простор за себе ван организације која по том Програму делује. Постоји, разуме се, и могућност да се Програм промени. У том случају важио би неки други. Једино што ни у једној варијанти не долази у обзир, то је да Програм немамо, да свако има свој и да политичко деловање комуниста опредељују трибине, округли столови, неформалне групе и утицајни појединци. Последицом тог идејног нејединства мора се сматрати и организационо нејединство. Организационо нејединство постало је у неким ситуацијама толико да се чини готово аутономним питањем, које се у том смислу и решава. Тако је дошло до тога да се расправа о организационим питањима у Савезу комуниста води често потпуно независно од политичке и историјске улоге Савеза комуниста, коју има у односу према класи чија је авангарда. Из те скоро изгубљене везе са стварношћу класе и социјализма, родила се и могућност за готово апсурдну дискусију: да ли јединствен или нејединствен Савез комуниста. Као да уопште постоји варијанта да нејединствена политичка организација успешно штити и брине о интересима класе,

која јој је своје интересе поверила. Идејно јединствен Савез комуниста није тешко организовати као јединствену политичку организацију. Поготово, ако имамо у виду чињеницу да је већина комуниста у Србији, без обзира где живи и ради, опредељена за Програм и политику Савеза комуниста, за тековине револуције. Јединство Савеза комуниста Србије није неопходно само зато што је то у природи сваке политичке организације којој је стало до ње саме, већ зато што нејединствени радимо за оне идеје и њихове носиоце, против којих међутим треба да се боримо.

Проблеми о којима се говори у Резолуцији и сви други са којима се ми суочавамо свакодневно нису уопште спорни. Има их много, у свим областима живота — економских, политичких, социјалних, националних, културних. И видело се, нису лаки. Напротив. Ми смо их, дакле, избројали, идентификовали, оценили.

На овом Конгресу ми треба да се договоримо како да их решавамо, а нарочито да их свакако решимо.

Што се бројања и идентификовања проблема тиче то ћемо за извесно време препустити другима — онима којима је то у овој фази посао, дакле научним институтима и универзитетским катедрама, а и онима којима је у земљи и ван земље евидентирање наших проблема задовољство. Савез комуниста Србије, као уосталом и Савез комуниста Југославије, мора да ангажује све материјалне и духовне снаге којима друштво располаже да се проблеми реше, да се из кризе изађе, да се даље развијамо као социјалистичко, и економски и културно развијено друштво.

То је изазов за образоване, младе, добронамерне, амбициозне, храбре — праве људе.

Дух критичности коме смо били толико склони у протеклим годинама, не треба одбацити, он је неопходан да би се друштво могло да суочи са својим недостацима, али га треба допунити и духом креативног, организованог одговорног рада.

Ту димензију креативног, стваралачког духа треба унети у све наше односе — економске, политичке, националне, не ради празног већ реалног оптимизма.

И заиста, комунисти су последњи који би, суочени са тешкоћама, могли да се збуне, уплаше и демобилишу. То би било у супротности са улогом авангарде којој припадају. Драгоцену поруку коју су нам оставили раднички покрет, револуција и живи и мртви пролетери односи се на онај конструктивни, оптимистички

и другарски дух који су неговали међу собом, преносили на друге људе и будућност.

Ова фаза нашег развоја није тежа него што су биле неке претходне — извесно је да ће се из ње излазити темпом који буду диктирала технолошка револуција и политичка организација друштва, али и дух тог оптимизма без кога нема успеха ни прогреса.

И успех и прогрес у рукама су оних људи, оне партије и оног друштва који у успех и прогрес верују, који су се за успех и прогрес определили. Ја вас, другови, молим да у духу тога опредељења прихватите и ову Резолуцију.